

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

CARL OTTO LENZ

της 23ης Οκτωβρίου 1986 *

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

Α — 1. Η υπόθεση, επί της οποίας σήμερα παίρνω θέση, αφορά το ζήτημα κατά πόσο ο προσφεύγων, ο οποίος υπηρετεί στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες από το 1966 και είναι ήδη γνωστός στο Δικαστήριο από τις υποθέσεις 255 και 256/83, δικαιούται να ζητήσει σύνταξη λόγω αναπηρίας μόνο βάσει του άρθρου 78, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων ή ενδεχομένως βάσει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου.

2. Η διάταξη αυτή του ευρωπαϊκού υπαλληλικού δικαίου, όπως είναι γνωστό, αναφέρει τα εξής:

« Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 13 έως 16 του παραρτήματος VIII, ο υπάλληλος έχει δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας, αν υποστεί μόνιμη αναπηρία, θεωρουμένη ως ολική και η οποία τον θέτει σε αδυναμία εκτέλεσως των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε εργασία της σταδιοδρομίας του.

Εφόσον η αναπηρία προέρχεται από ατύχημα που έχει επέλθει κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων από επαγγελματική ασθένεια ή από πράξη αυτοθυσίας που έχει συντελεστεί προς δημόσιο όφελος ή από το γεγονός ότι εξέθεσε τη ζωή του σε κίνδυνο προκειμένου να διασώσει ανθρώπινη ζωή, το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας καθορίζεται στο 70 % του βασικού μισθού του υπαλλήλου.

Εφόσον η αναπηρία οφείλεται σε άλλο λόγο, το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας ισούται με το ποσοστό της συντάξεως αρχαιότητας την οποία θα edικαιούτο ο υπάλληλος στην ηλικία των 65 ετών, αν είχε παραμείνει σε υπηρεσία μέχρι την ηλικία αυτή.

...

Αν η αναπηρία έχει προκληθεί σκόπιμα από τον υπάλληλο, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δύναται να αποφασίσει ότι ο ενδιαφερόμενος θα λάβει μόνο σύνταξη αρχαιότητας. »

3. Ως προς το ιστορικό της υποθέσεως περιορίζομαι σε μερικές μόνο σύντομες παρατηρήσεις ενόψει των διαπιστώσεων που περιλαμβάνονται στην απόφαση επί των προαναφερθεισών υποθέσεων, καθώς και των διαπιστώσεων που περιέχονται στις προτάσεις μου επί αυτών των υποθέσεων.

4. Γνωρίζετε ότι κατά του προσφεύγοντος ασκήθηκε πειθαρχική δίωξη μεταξύ Σεπτεμβρίου 1981 και Ιανουαρίου 1983. Στο πλαίσιο αυτής της δίωξης το πειθαρχικό συμβούλιο διαπίστωσε κατά το Δεκέμβριο 1982 ότι ο προσφεύγων παρέβη τα υπηρεσιακά του καθήκοντα, επειδή συνεργάστηκε ενεργά στην επ' αιμοιβή φανέρωση μη απορρήτων εγγράφων σε τρίτους, επειδή με την αίτηση για να του επιτραπεί η άσκηση δραστηριότητας παρέσχε ανακριβή στοιχεία ως προς την έκτασή της και τα έσοδα από αυτήν και επειδή παρέλειψε να ζητήσει άδεια για την άσκηση εξωτερικής δραστηριότητας κατά τα έτη 1977 έως 1982. Βάσει αυτών των διαπιστώσεων και σύμφωνα με την πρόταση του πειθαρχικού συμβουλίου η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή επέβαλε στις 3 Ιανουαρίου 1983 στον προσφεύγοντα την πειθαρχική ποινή του υποβιβασμού από το βαθμό Α 5 στο βαθμό Α 6.

5. Όπως επίσης γνωρίζετε, ο προσφεύγων προσέβαλε ανεπιτυχώς την πειθαρχική απόφαση στο πλαίσιο των προαναφερθεισών υποθέσεων. Με απόφαση της 11ης Ιουλίου 1985 απορρίφθηκε τόσο η προσφυγή κατά της πειθαρχικής αποφάσεως, όσο και η αγωγή, με την οποία ο προσφεύγων ζητούσε αποζημίωση

* Μετάφραση από τα γερμανικά.

λόγω υποτιθεμένου υπηρεσιακού παισίματος, στο οποίο υπέπεσε η Επιτροπή κατά τη διεξαγωγή της πειθαρχικής διαδικασίας και το οποίο είχε ως συνέπεια την ασθένεια και την αναπηρία του προσφεύγοντος.

6. Όσον αφορά αυτή την ασθένεια του προσφεύγοντος — και μ' αυτό έρχομαι στο κυρίως αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης — προφανώς εξαιτίας της ο προσφεύγων από το Δεκέμβριο 1981 απουσίασε επανειλημμένα από την υπηρεσία του, έτσι ώστε κατά το Μάρτιο 1983 η επιτροπή αναπηρίας ασχολήθηκε με την περίπτωση του προσφεύγοντος. Στην επιτροπή δόθηκε ρητά η εντολή να αποφανθεί αν η ενδεχόμενη αδυναμία εκτέλεσως των υπηρεσιακών καθηκόντων οφειλόταν σε επαγγελματική ασθένεια, της διαβιβάσθηκε δε η παράκληση του προσφεύγοντος να διαπιστώσει αν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ, αφενός, της πειθαρχικής διαδικασίας και της πειθαρχικής ποινής και, αφετέρου, της κατάστασως της υγείας του προσφεύγοντος.

7. Μετά από εξέταση του προσφεύγοντος η επιτροπή αναπηρίας αποφάνθηκε στις 7 Μαΐου 1983 ότι ο προσφεύγων είναι μόνιμα και πλήρως ανίκανος να εκτελέσει τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και ότι επιπλέον διαπίστωσε — όσον αφορά την αιτία αυτής της ανικανότητας — ότι « l'invalidité s'est manifestée à l'occasion des faits précis survenus dans l'exercice de ses fonctions » (η αναπηρία εκδηλώθηκε λόγω συγκεκριμένων γεγονότων που συνέβησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του). Βάσει αυτού, εκδόθηκε στις 27 Ιουνίου 1983 η απόφαση ότι ο προσφεύγων συνταξιοδοτείται από την 1η Ιουλίου 1983 και ότι δικαιούται συντάξεως κατά το άρθρο 78, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασως των υπαλλήλων. Σε ένα συνοδευτικό έγγραφο της ίδιας ημέρας αναφερόταν ότι ελήφθη ως έρεισμα αυτή η διάταξη, επειδή η διατύπωση που χρησιμοποιείται από την επιτροπή αναπηρίας — και την οποία μόλις προανέφερα — « ne correspondent pas à l'une des hypothèses visées à l'alinéa 2 du même article » (δεν ανταποκρίνεται σε μία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου).

8. Ο προσφεύγων δεν θεωρεί αυτό το συμπέρασμα ορθό και γι' αυτό το λόγο υπέβαλε στις

13 Ιουλίου 1983 ένσταση κατά της εν λόγω αποφάσεως. Με αυτή ισχυρίζεται ότι η διατύπωση την οποία χρησιμοποιεί η επιτροπή αναπηρίας αναφέρεται στην πειθαρχική διαδικασία που κινήθηκε κατ' αυτού. Σύμφωνα με τη διατύπωση αυτή είναι βέβαιο — και αυτό αποτελεί οριστική διαπίστωση — ότι η αναπηρία του οφείλεται σε επαγγελματική και επομένως είναι εφαρμοστέο το άρθρο 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασως των υπαλλήλων.

9. Για να υποστηρίξει ο προσφεύγων αυτή την άποψη απηύθυνε στις 19 Ιουλίου 1983 μια επιστολή στο γιατρό τον οποίο είχε ορίσει για την επιτροπή αναπηρίας. Στην επιστολή αυτή διατυπώνονταν το ερώτημα αν η επιτροπή ήταν σε θέση να διαπιστώσει αν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της πειθαρχικής διαδικασίας και της κατάστασως της υγείας του προσφεύγοντος, η οποία είχε ως συνέπεια την ανικανότητα για την εκτέλεση των υπηρεσιακών του καθηκόντων και ετίθετο το ερώτημα κατά πόσο αφορούσαν την πειθαρχική διαδικασία οι λέξεις, τις οποίες χρησιμοποίησε η επιτροπή στις διαπιστώσεις της, « faits précis survenus dans l'exercice de ses fonctions » (συγκεκριμένων γεγονότων που συνέβησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του). Το Σεπτέμβριο 1983, γνωστοποιήθηκε σχετικώς στον προσφεύγοντα ότι η επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα ότι η πειθαρχική διαδικασία έπρεπε να θεωρηθεί ως η αιτία της βαριάς κατάθλιψης του προσφεύγοντος, στην οποία οφείλεται η ανικανότητα εκτέλεσως των υπηρεσιακών του καθηκόντων, υφίσταται δε έτσι άμεση συνάφεια μεταξύ αυτών των γεγονότων και της επιδείνωσως της κατάστασως της υγείας του προσφεύγοντος. Εκτός αυτού, αναφερόταν στη γνωστοποίηση ότι γι' αυτό το λόγο οι γιατροί της επιτροπής (ont) « assimilé votre maladie à une affection d'origine professionnelle » (εξομοίωσαν την ασθένειά σας προς πάθηση επαγγελματικής προελεύσεως).

10. Η ένσταση του προσφεύγοντος παρέμεινε, όπως είναι γνωστό, χωρίς αποτέλεσμα. Ρητώς διευκρινίστηκε στην απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 1983 (δηλαδή μετά την εκπνοή της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών του άρθρου 90 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασως των υπαλλήλων), ότι κατά το άρθρο 3 των κανόνων περί ασφαλίσεως των υπαλλήλων των

Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε περίπτωση ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας μπορεί να γίνει λόγος για επαγγελματική ασθένεια μόνο αν αποδειχθεί ότι αυτή προήλθε κατά την άσκηση ή λόγω της ασκήσεως των υπηρεσιακών καθηκόντων στις Κοινότητες. Η επιτροπή αναπηρίας δεν έκανε παρόμοια διαπίστωση. Αν, εξάλλου, πρέπει κατά τις διαπιστώσεις της επιτροπής να ληφθεί ως βάση ότι η ασθένεια του προσφεύγοντος οφείλεται σε νομότυπη πειθαρχική διαδικασία, η οποία — όπως και η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή — προκλήθηκε συνεπεία κακής και παράνομης συμπεριφοράς του προσφεύγοντος, τότε δεν δικαιολογείται η άποψη ότι ο προσφεύγων είναι θύμα επαγγελματικής ασθένειας.

11. Στη συνέχεια η υπόθεση ήλθε ενώπιον του Δικαστηρίου με τα εξής αιτήματα:

- 1) να ακυρωθεί η απόφαση της 27ης Ιουνίου 1983, καθώς και το συνοδευτικό έγγραφο με την ίδια ημερομηνία, καθόσον δεν αναγνωρίζουν την ασθένεια του προσφεύγοντος ως επαγγελματική ασθένεια,
- 2) να ακυρωθεί, καθόσον κρίνεται αναγκαίο, η ρητή απόρριψη της διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος με έγγραφο της 20ής Δεκεμβρίου 1983,
- 3) να αναγνωριστεί ότι η ασθένεια, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη μόνιμη ολική αναπηρία του προσφεύγοντος, αποτελεί επαγγελματική ασθένεια και
- 4) να καταδικαστεί η καθής να καταβάλει στον προσφεύγοντα τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

B — 12. Τα αιτήματα αυτά και οι ισχυρισμοί που προβλήθηκαν προς θεμελίωσή τους — και τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί, όπως είναι γνωστό, μη πειστικούς — καθιστούν *αναγκαίες τις εξής εκτιμήσεις*.

I — Επί του παραδεκτού της προσφυγής

13. Το παραδεκτό της προσφυγής, επί του οποίου δεν προβλήθηκε κανένας ισχυρισμός κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, πρέπει καταρχάς να εξεταστεί, διότι στο τέλος της

προφορικής διαδικασίας ανέκυψε το ζήτημα, ποιο επιπλέον όφελος θα απεκόμιζε ο προσφεύγων κατά την εφαρμογή του άρθρου 78, παράγραφος 2, έναντι της παραγράφου 3. Επ' αυτού πληροφορηθήκαμε από την Επιτροπή ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν υφίσταται καμία διαφορά μεταξύ των παροχών βάσει των δύο αυτών παραγράφων, επειδή ο προσφεύγων — λόγω του χρόνου του υπηρεσίας — ομοίως κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 78 δικαιούται σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συντάξιμου χρόνου ύψους 70 % του βασικού του μισθού. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ασφαλώς κανένας λόγος να διευκρινιστεί το ζήτημα ποια από τις δύο παραγράφους πρέπει να εφαρμοστεί στην περίπτωση του προσφεύγοντος.

14. Μετά όμως από τη διευκρίνιση της Επιτροπής ανέκυψε και το ερώτημα κατά πόσο ο προσφεύγων έχει καν *συμφέρον* στη διεξαγωγή της παρούσας διαδικασίας. Αυτό το ερώτημα του τέθηκε ρητώς, πιστεύει δε — όπως γνωρίζετε — ότι μπορεί να απαντήσει καταφατικά. Επ' αυτού προέβαλε ότι σύμφωνα με το άρθρο 73 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης είναι ασφαλισμένος κατά του κινδύνου επαγγελματικής ασθένειας. Κατά τη διάταξη αυτή, σε περίπτωση ολικής μόνιμης αναπηρίας καταβάλλεται στον ενδιαφερόμενο κεφάλαιο ίσο προς το οκταπλάσιο του ετήσιου βασικού μισθού και καλύπτονται κατά 100 % τα έξοδα ιατρικής περιθάλψεως και όλα τα παρόμοια έξοδα. Επειδή όμως ο όρος «επαγγελματική ασθένεια» έχει την ίδια έννοια στο άρθρο 73 και στο άρθρο 78, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο προσφεύγων έχει συμφέρον για τη διευκρίνιση των επίμαχων ερωτημάτων τα οποία ανέκυψαν στην παρούσα διαδικασία (συγκεκριμένα κατά πόσο η ανικανότητα προς εκτέλεση των καθηκόντων του οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια), ώστε στη συνέχεια — όπως επίσης και η Επιτροπή — να μπορεί να αποφασίσει για την περαιτέρω επιδίωξη ικανοποιήσεως των αξιώσεών του βάσει του άρθρου 73 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης (αξιώσεις για τις οποίες πράγματι υπέβαλε ήδη αίτηση — όπως προκύπτει από το έγγραφο της 27ης Ιουνίου 1983).

15. Αν θεωρηθεί ότι εδώ δικαιολογούνται αυστηρά κριτήρια, τότε μπορεί να ευσταθεί η

εκτίμηση ότι δεν είναι δυνατό να θεμελιωθεί συμφέρον για άσκηση της προσφυγής. Δεν πρέπει πάντως να παραβλέπεται ότι η παρούσα διαδικασία αναφέρεται αποκλειστικά στο άρθρο 78 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, πρέπει δε να ληφθεί υπόψη το ότι το άρθρο 25 των κανόνων περί ασφαλίσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε περίπτωση ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας αναφέρει: « η αναγνώριση μόνιμης ολικής ή μερικής αναπηρίας κατά το άρθρο 73 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και των παρόντων κανόνων δεν θίγει σε καμία περίπτωση την εφαρμογή του άρθρου 78 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως' το ίδιο ισχύει και αντιστρόφως ».

16. Εξάλλου, έχει διαπιστωθεί ότι στην παρούσα διαδικασία δεν αμφισβητούνται ιατρικές γνωματεύσεις (ότι δηλαδή η ασθένεια του προσφεύγοντος οφείλεται στην πειθαρχική διαδικασία), ότι το βασικό ζήτημα είναι αναθέτως αν σε τέτοιες περιπτώσεις απομένει πεδίο για νομική εκτίμηση από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και αν αυτή η εκτίμηση έγινε ορθώς, εφόσον δεν γίνεται δεκτή η ύπαρξη επαρκώς στενής συνάφειας με την επαγγελματική ζωή, επειδή η ασθένεια προκλήθηκε από μια κανονική πειθαρχική διαδικασία λόγω αντικείμενης προς τα καθήκοντά του διαγωγής του προσφεύγοντος. Πρέπει ακόμα να γίνει δεκτό ότι η απάντηση επ' αυτού — επειδή πράγματι τα άρθρα 73 και 78 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων χρησιμοποιούν τον ίδιο όρο « επαγγελματική ασθένεια » — μπορεί να έχει σημασία και για το άλλο αναφερθέν αίτημα του προσφεύγοντος, το οποίο προφανώς προβλήθηκε εμπρόθεσμα κατά το άρθρο 17 του προαναφερθέντος κανονισμού και δεν έχει ακόμη συζητηθεί πλήρως.

17. Σύμφωνα με αυτά και ενόψει των αναγκών της οικονομίας της δίκης μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάρχει εύλογο συμφέρον για την αποσαφήνιση ουσιαδών επίμαχων ζητημάτων της παρούσας διαδικασίας. Εν πάση περιπτώσει, χωρίς να σας προτείνω να απορρίψετε την προσφυγή ως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος, θα επιθυμούσα να σταθμιστεί το ενδεχόμενο αυτό ως προς το

τέταρτο αίτημα της προσφυγής (σύμφωνα με το οποίο ζητείται να υποχρεωθεί η καθής να καταβάλλει στον προσφεύγοντα τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 78, παράγραφος 2).

II — Επί της ουσίας

18. 1. Καταρχάς υπάρχει η άποψη που υποστηρίζει ο προσφεύγων — και αποτελεί αντικείμενο του *πρώτου λόγου προσφυγής* — ότι η επιτροπή αναπηρίας αναγνώρισε ότι ο προσφεύγων επλήγη από επαγγελματική ασθένεια. Η απόφαση της 27ης Ιουνίου 1983 εξάλλου — όπως δείχνει η αιτιολογία της — στηρίζεται μόνο στα συμπεράσματα της επιτροπής αναπηρίας. Αν παρά ταύτα η απόφαση αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων (στην οποία ρυθμίζεται η περίπτωση της ανικανότητας προς εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων συνεπεία επαγγελματικής ασθένειας), τότε πρέπει να της προσοφθεί ότι δεν υπάρχει αιτιολογία ως προς αυτό.

19. Επιτρέψτε μου να πω αμέσως ότι δεν μπορώ να συμφωνήσω με αυτή την άποψη.

20. α) Σημασία έχει ότι το άρθρο 78, παράγραφος 2, αναφέρει: « Εφόσον η αναπηρία προέρχεται... από επαγγελματική ασθένεια ... » (« lorsque l'invalidité résulte... d'une maladie professionnelle... »). Παρεμφερής είναι και η διατύπωση της ερωτήσεως στην οποία έπρεπε να απαντήσει η επιτροπή αναπηρίας σύμφωνα με το έντυπο που όφειλε να συμπληρώσει. Η απάντηση όμως που δόθηκε — όπως ειπώθηκε ήδη — δεν ήταν (όπως θα μπορούσε να σκεφθεί κανείς) ένα απλό « ναι », αλλά η φράση « l'invalidité s'est manifestée à l'occasion des faits précis survenus dans l'exercice de ses fonctions » (η αναπηρία εκδηλώθηκε λόγω συγκεκριμένων γεγονότων που συνέβησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του). Αυτό δεν μπορεί παρά να σημαίνει ότι η επιτροπή αναπηρίας δεν ήθελε ακριβώς να προβεί στη διαπίστωση που προβλέπεται στο άρθρο 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, αλλά διατύπωσε εν πάση περιπτώσει την άποψη ότι υφίσταται

ορισμένη σχέση μεταξύ της αναπηρίας του προσφεύγοντος και της υπηρεσιακής του ιδιότητάς.

21. Αυτό το συμπέρασμα δεν μπορεί να αγνοηθεί ούτε και αν — λαμβάνοντας ως βάση ότι το άρθρο 73 και το άρθρο 78 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων χρησιμοποιούν τον ίδιο όρο « επαγγελματική ασθένεια » — γίνει αναφορά στην ερμηνεία της επαγγελματικής ασθένειας που περιέχεται στο άρθρο 3 των κανόνων για την ασφάλιση των υπαλλήλων σε περίπτωση ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών. Πράγματι, στους κανόνες αυτούς χρησιμοποιείται μια διατύπωση που αποκλίνει σαφώς από τη φρασεολογία της επιτροπής αναπηρίας, διότι εκεί αναφέρεται ότι θεωρείται ως επαγγελματική ασθένεια η ασθένεια, η οποία επήλθε κατά την άσκηση ή λόγω της ασκήσεως των καθηκόντων στις Κοινότητες. Όσον αφορά, εξάλλου, την άποψη του γιατρού του προσφεύγοντος, της 6ης Σεπτεμβρίου 1983, την οποία επίσης επικαλείται ο προσφεύγων, το βασικό της σημείο έγκειται προφανώς στη διαπίστωση ότι αιτία της βαριάς κατάθλιψης του προσφεύγοντος και της αναπηρίας του υπήρξε η πειθαρχική διαδικασία (κάτι που σημαίνει ένταξη σε ένα συγκεκριμένο υπηρεσιακό πλαίσιο). Ως προς το ότι περαιτέρω ειπώθηκε ότι οι γιατροί της επιτροπής « ont assimilé votre maladie à une affection d'origine professionnelle » (εξομοίωσαν την ασθένειά σας προς πάθηση επαγγελματικής προελεύσεως), είναι χαρακτηριστικό ότι ούτε και αυτό αντιστοιχεί στη διατύπωση του άρθρου 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων. Αν όμως πρόθεση του γιατρού ήταν να επισημάνει έτσι μια αναπηρία που οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια, τότε πρέπει κατά πρώτο λόγο να σεβαστούμε τη διατύπωση που επέλεξε η επιτροπή αναπηρίας και να μην τη στηρίξουμε στη μονόπλευρη ερμηνεία ενός μόνον μέλους αυτής της επιτροπής.

22. Δεν μπορεί λοιπόν να θεωρηθεί ότι ευσταθεί η άποψη του προσφεύγοντος ότι η επιτροπή αναπηρίας διαπίστωσε ότι στην περι-

πτώσή του η επαγγελματική ασθένεια οδήγησε σε αναπηρία του.

23. β) Όσον αφορά την *έλλειψη αιτιολογίας*, για την οποία παραπονείται ο προσφεύγων, πρέπει περαιτέρω να παρατηρηθεί ότι η αναφορά στο πόρισμα της επιτροπής αναπηρίας η οποία περιέχεται στην αιτιολογία της απόφασης της 27ης Ιουνίου 1983, πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορά μόνο τις διαπιστώσεις ως προς τη μόνιμη και ολική αναπηρία. Συνεπώς, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 78, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων — έτσι θα μπορούσε να λεχθεί — δεν υπάρχει καμιά αιτιολογία σ' αυτή την ίδια την απόφαση. Ωστόσο δεν μπορεί να γίνει λόγος για καίρια έλλειψη αιτιολογίας, διότι σύμφωνα με τη νομολογία (βλέπε απόφαση στην υπόθεση 69/83¹) έχουν σημασία για την αιτιολογία όλες οι περιστάσεις και ιδίως παραπομπές σε άλλα έγγραφα. Υπ' αυτό το πρίσμα έχει σημασία ότι στο έγγραφο της 27ης Ιουνίου 1983 που συνοδεύει την απόφαση διευκρινίζεται ότι η διατύπωση που χρησιμοποιείται από την επιτροπή αναπηρίας δεν ανταποκρίνεται στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 78, παράγραφος 2· συνεπώς αυτή η διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί στον προσφεύγοντα. Κατά τη γνώμη μου, αυτό — έστω και κατά συνοπτικό μόνο τρόπο — ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αιτιολογία της αποφάσεως.

24. Αν όμως η αναφορά στο πόρισμα της επιτροπής αναπηρίας — παρά το γράμμα της αιτιολογίας της αποφάσεως — νοηθεί κατά τρόπο σφαιρικό, ληφθεί δηλαδή υπόψη και η φράση που ανέφερα και παρέθεσα στην αρχή, τότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι με αυτή δεν εκφραζόταν ότι ο προσφεύγων πάσχει από επαγγελματική ασθένεια, αλλά μόνο ότι η αναπηρία του πρέπει να αναχθεί στην πειθαρχική διαδικασία. Με αυτή την έννοια δεν υπήρχε κανένας λόγος να δοθεί κάποια αιτιο-

1 — Απόφαση της 21ης Ιουνίου 1984 στην υπόθεση 69/83, Charles Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1984, σ. 2447.

λογία είτε στην ίδια την απόφαση είτε σε ένα συνοδευτικό έγγραφο για το ότι η ΑΔΑ « απομακρύνθηκε » από το συμπέρασμα, στο οποίο είχε καταλήξει η επιτροπή αναπηρίας.

25. γ) Επομένως, από τον πρώτο λόγο προσφυγής δεν συνάγεται τίποτα που θα μπορούσε να αποβεί προς όφελος των αιτημάτων του προσφεύγοντος.

26. 2. Με το *δεύτερο λόγο προσφυγής* ο προσφεύγων υποστηρίζει ιδίως την άποψη ότι μόνο η επιτροπή αναπηρίας είναι αρμόδια να διαπιστώσει την επαγγελματική προέλευση μιας ασθένειας και της αναπηρίας την οποία είχε ως συνέπεια. Παράλληλα, θεωρεί ότι η ΑΔΑ όφειλε να σεβαστεί την εντολή που είχε δώσει σχετικά στην επιτροπή αναπηρίας και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να αμφισβητήσει την ορθότητα των διαπιστώσεων της επιτροπής αναπηρίας, όσον αφορά την αιτία της ασθένειας του προσφεύγοντος.

27. Σε τελική ανάλυση ούτε ως προς αυτό το σημείο βλέπω κανένα λόγο ασκήσεως κριτικής κατά της στάσεως που τήρησε η Επιτροπή.

28. α.) Καταρχάς όσον αφορά το θεμελιώδες ερώτημα, κατά πόσο οι διαπιστώσεις που είναι αναγκαίες κατά το άρθρο 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της επιτροπής αναπηρίας, πρέπει δηλαδή να γίνουν από γιατρούς ή κατά πόσο εδώ είναι αναγκαίες νομικές εκτιμήσεις της διοικήσεως ως προς τον όρο « επαγγελματική ασθένεια », είμαι πεπεισμένος ότι σ' αυτό μπορεί να δοθεί απάντηση μόνο υπό τη δεύτερη εκδοχή. Ακόμα και στην περίπτωση που πρέπει να γίνει δεκτό ότι εν προκειμένω υπάρχει ευρύ πεδίο για αμιγώς ιατρικές γνωματεύσεις (π.χ. ως προς τα ζητήματα αν υφίσταται ασθένεια, αν υφίσταται αναπηρία ή αν μπορεί να συναχθεί αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των δύο), τότε πρέπει να θεωρηθεί άλλο τόσο βέβαιο ότι υφίστανται νομικά ζητή-

ματα (αν θέλετε: ζητήματα ερμηνείας του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων) και ιδίως το ζήτημα αν διαπισωθείσα ασθένεια έχει επαρκώς στενή σχέση με την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων. Για να γίνει αυτό αντιληπτό αρκεί ένα βλέμμα σε άλλα στοιχεία του άρθρου 78, παράγραφος 2 (σύμφωνα με το οποίο έχει σημασία αν η αναπηρία οφείλεται σε πράξη αυτοθυσίας που έχει συντελεστεί για το δημόσιο όφελος ή προήλθε από το γεγονός ότι ο υπάλληλος εξέθεσε τη ζωή του σε κίνδυνο προκειμένου να διασώσει ανθρώπινη ζωή). Ασφαλώς εδώ δεν πρόκειται για αμιγώς ιατρικά ζητήματα, αλλά για την ακριβή οριοθέτηση χρειάζονται καινομικές εκτιμήσεις (όπως καθίσταται, για παράδειγμα, σαφές στην περίπτωση που αποτέλεσε το αντικείμενο της υποθέσεως 342/82²). Εξάλλου μπορεί να αναφερθεί και η απόφαση στην υπόθεση 257/81³. Είναι χαρακτηριστικό ότι εδώ αναφέρεται ότι η υποχρέωση — πολύ στενά προσδιορισμένη — της επιτροπής αναπηρίας συνίσταται στο να διαπιστώνει την *αιτία* της αναπηρίας, πράγμα το οποίο διευκρινίζεται στο τέλος της απόφασης με τη φράση ότι η επιτροπή πρέπει να εξετάζει « αν η παθολογική κατάσταση του προσφεύγοντος παρουσιάζει σχέση, αρκετά άμεση, με ειδικό και *τυπικό κίνδυνο* συνδεδεμένο με τα καθήκοντα που έχει ασκήσει ο προσφεύγων ». Χαρακτηριστικό είναι ακόμη ότι ως προς τη διοίκηση αναφέρεται ότι έχει την υποχρέωση να εξετάσει και να *αποφανθεί* κατά πόσο η αναπηρία του προσφεύγοντος οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια, πράγμα που δεν θα είχε διατυπωθεί έτσι, αν εν προκειμένω δεν είχαν σημασία εκτιμήσεις εκ μέρους της διοικήσεως.

29. Αντίστροφα, δεν προκύπτει κανένα στοιχείο αντίθετο με αυτή την άποψη από το άρθρο 13 του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, το οποίο επικαλείται ο προσφεύγων.

2 — Απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1983 στην υπόθεση 342/82, Hartog Cohen κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1983, σ. 3829.

3 — Απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1983 στην υπόθεση 257/81, Κ. κατά Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1983, σ. 1 και ιδίως σ. 7 και επ.

Όταν εδώ αναφέρεται: «υπάλληλος ηλικίας κάτω των 65 ετών, ο οποίος στο διάστημα της περιόδου, κατά τη διάρκεια της οποίας αποκτούσε δικαιώματα προς σύνταξη, κρίνεται από την επιτροπή αναπηρίας ότι έχει προσβληθεί από διαρκή αναπηρία που θεωρείται ως ολική ...», το μόνο που μπορεί να συναχθεί από αυτό είναι ότι η διάγνωση της αναπηρίας αποτελεί έργο της επιτροπής αναπηρίας, όχι όμως και ότι η επιτροπή οφείλει να αποφανθεί αν ως αιτία της πρέπει να θεωρηθεί επαγγελματική ασθένεια, όταν υφίσταται απλώς και μόνο ορισμένη σχέση με την υπηρεσία, όχι όμως και με τυπικούς κινδύνους που συνδέονται με αυτή.

τικά αργά), ότι ήταν άσπογη τόσο ως προς τη διεξαγωγή όσο και ως προς το αποτέλεσμα της.

32. Λαμβάνοντας αυτό ως βάση και αντίθετα προς την άποψη του προσφεύγοντος, ο οποίος θεωρεί ορθή την ευρεία ερμηνεία του όρου «επαγγελματική ασθένεια» (επαγγελματική ασθένεια — έτσι φρονεί — είναι ασθένεια, η οποία εκδηλώθηκε κατά την άσκηση ή λόγω της ασκήσεως των υπηρεσιακών καθηκόντων), θεωρώ ότι στην πραγματικότητα δεν μπορεί να αντιταχθεί τίποτα στην εκτίμηση της Επιτροπής.

30. β) Κατά συνέπεια, καθίσταται σαφές ότι η ανάθεση της εντολής στην επιτροπή αναπηρίας με την εκτεθείσα συνοπτική διατύπωση (να διαπιστώσει αν η αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια) δεν μπορεί φυσικά να σημαίνει ότι η ίδια η διοίκηση δεν μπορεί να αποφανθεί επί κανενός άλλου σημείου εν προκειμένω. Είναι εξίσου βέβαιο — αυτό κατέστη ήδη σαφές κατά την ανάπτυξη του πρώτου λόγου προσφυγής — ότι, σύμφωνα με τη διατύπωση που επέλεξε η επιτροπή αναπηρίας και εξέθεσα στην αρχή, η διαπίστωση της καθής ως προς το χαρακτήρα της ασθένειας του προσφεύγοντος ως επαγγελματικής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεπίτρεπτη *αμφισβήτηση* των διαπιστώσεων της επιτροπής.

33. Ένα πρώτο στοιχείο υπέρ αυτής της απόψεως συνάγεται από το άρθρο 3 των κανόνων για την ασφάλιση των υπαλλήλων σε περίπτωση ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας, σύμφωνα με το οποίο για τις επαγγελματικές ασθένειες δεν ισχύει ο ορισμός τον οποίο δίνει ο προσφεύγων, αλλά είναι σημαντικό το κατά πόσο μια ασθένεια «εμφανίστηκε κατά την άσκηση ή λόγω της ασκήσεως των καθηκόντων του υπαλλήλου στις Κοινότητες». Ακόμη σαφέστερη είναι η διατύπωση που περιέχεται στην απόφαση επί της υποθέσεως 257/81, και την οποία ήδη παρέθεσα, σύμφωνα με την οποία έχει σημασία αν η παθολογική κατάσταση του προσφεύγοντος παρουσιάζει αρκετά *άμεση* σχέση με *ειδικό και τυπικό κίνδυνο* συνδεδεμένο με τα *καθήκοντα που έχει ασκήσει* ο προσφεύγων. Αντιθέτως, στην παρούσα περίπτωση έχει διαπιστωθεί ότι η αιτία της ασθένειας του προσφεύγοντος δεν έγκειται στην άσκηση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί· δεν ανάγεται σε ιδιαίτερο κίνδυνο, συνυφασμένο με την επαγγελματική του δραστηριότητα, αλλά πρέπει σε τελική ανάλυση να αποδοθεί στην πλημμελή υπηρεσιακή και εξωυπηρεσιακή του συμπεριφορά, η οποία είχε πράγματι ως αποτέλεσμα την προαναφερθείσα πειθαρχική διαδικασία. Το να μιλάμε όμως εδώ για ασθένεια που οφείλεται στο επάγγελμα, μόνο και μόνο επειδή προέκυψαν στον υπηρεσιακό χώρο συνέπειες από μια συμπεριφορά που βασικά είναι *άσχετη προς το επάγγελμα*, θα σήμαινε σίγουρα ανεπίτρεπτη εννοιολογική σύγχυση. Δύσκολα επίσης θα μπορούσε να υποστηριχθεί κάτι

31. γ) Όσον αφορά τέλος το ζήτημα που πρέπει ακόμα να εξεταστεί σε συνάρτηση με την παρούσα υπόθεση και το οποίο δεν εθίγη αρχικά με το δεύτερο λόγο προσφυγής, αν δηλαδή η καθής ορθά διέγνωσε στην προκειμένη περίπτωση ότι η αναπηρία του προσφεύγοντος δεν προήλθε από επαγγελματική ασθένεια, πρέπει να υπενθυμίσω και πάλι επ' αυτού ότι η επιτροπή αναπηρίας — άμεμπτη από ιατρικής απόψεως — έλαβε ως βάση το γεγονός ότι η ασθένεια του προσφεύγοντος οφείλεται κυρίως στην *πειθαρχική διαδικασία*, που κινήθηκε κατ' αυτού, για την οποία είναι βέβαιο, μετά την απόφαση στις υποθέσεις 255 και 256/83 (στις οποίες συζητήθηκε και η μομφή ότι η διαδικασία εκτυλίχθηκε εξαιρε-

τέτοιο έστω και με αναφορά στην οικονομία του άρθρου 78 (η ρύθμιση του οποίου — όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων — είναι αποκλειστική και κατά το οποίο — όπως δείχνει η τελευταία παράγραφος — μόνο η σκόπιμη πρόκληση της αναπηρίας έχει σημασία για τον καθορισμό μειωμένου δικαιώματος συντάξεως). Δεν φαίνεται πράγματι να πρέπει να γίνει δεκτή αυτή η άποψη, αλλά αντιθέτως πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εφόσον υφίσταται διαφορετικού είδους επιλήψιμη διαγωγή, που επισύρει την πειθαρχική διαδικασία και στο τέλος την αναπηρία, αυτή και μόνο πρέπει να ληφθεί υπόψη για να κριθεί το ουσιώδες κατά το άρθρο 78, παράγραφος 2, ζήτημα αν η αναπηρία έχει ή όχι επαγγελματική προέλευση. Συνεπώς, δεν μπορεί να γίνει λόγος για διατάραξη της ρύθμισης του άρθρου 78 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων.

34. δ) Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι όλοι οι ισχυρισμοί που προτάθηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου προσφυγής δεν μπορούν να συντελέσουν στην ευδόση των αιτημάτων του προσφεύγοντος. Έτσι είναι επίσης βέβαιο ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος — όπως ζητεί ο προσφεύγων — να κληθούν σαν μάρτυρες οι γιατροί της επιτροπής αναπηρίας.

35. 3. Με τον *τρίτο λόγο προσφυγής* ισχυρίζεται ο προσφεύγων, περαιτέρω, ότι η πράξη που εκδόθηκε επί της ενστάσεώς του περιέχει διαφορετική αιτιολογία από ό,τι η απόφαση της 27ης Ιουνίου 1983. Αυτό το θεωρεί παράδεκτο, επειδή η ένστασή του απορρίφθηκε και η προσβληθείσα απόφαση επικυρώθηκε. Για το λόγο αυτό πρέπει, κατά τη γνώμη του, να κριθεί η απόφαση μόνο βάσει της αρχικής της αιτιολογίας (σε συνάρτηση δηλαδή με τα συμπεράσματα της επιτροπής αναπηρίας, όπου διαπιστώνεται η ύπαρξη επαγγελματικής ασθένειας).

36. α) Επ' αυτού, πρέπει εκ προοιμίου να παρατηρηθεί ότι ο προσφεύγων προέβη σε

ανακριβή ανάλυση της αιτιολογίας της απόφασης της 27ης Ιουνίου 1983. Όπως ήδη κατέδειξα, η αναφορά στα συμπεράσματα της επιτροπής αναπηρίας έχει προφανώς σημασία μόνο για τη διαπίστωση της αναπηρίας. Ορισμένη αιτιολογία ως προς την εφαρμογή του άρθρου 78, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων ανευρίσκεται αντίθετα μόνο στο έγγραφο με την ίδια ημερομηνία που συνοδεύει την απόφαση. Σύμφωνα μ' αυτή την αιτιολογία, που περιέχεται στο συνοδευτικό έγγραφο, είναι σαφές ότι το άρθρο 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων δεν εφαρμόστηκε, διότι ενόψει της διατύπωσης που επέλεξε η επιτροπή αναπηρίας, και παρατέθηκε στην αρχή, δεν μπορεί να γίνει λόγος για ύπαρξη επαγγελματικής ασθένειας. Πράγματι, η απόφαση επί της ενστάσεως δεν περιλαμβάνει σχετικά με αυτά καμία νέα ή διαφορετική αιτιολογία, αλλά — κατά την άποψη της Επιτροπής — απλώς διευκρίνιση της αιτιολογίας που περιέχεται στο συνοδευτικό έγγραφο. Αυτό μπορεί να λεχθεί, επειδή πίσω από τη διατύπωση που επέλεξε η επιτροπή αναπηρίας διαφαίνεται — η γνωστή στον προσφεύγοντα — διαπίστωση ότι η ασθένειά του οφείλεται στην πειθαρχική διαδικασία. Πραγματικά το μόνο που προσθέτει σ' αυτό η επί της ενστάσεως απόφαση είναι η διευκρίνιση ότι η πειθαρχική διαδικασία κινήθηκε συνεπεία επιλήψιμης διαγωγής του προσφεύγοντος και ότι σε μια τέτοια περίπτωση δεν μπορεί να γίνει λόγος για ασθένεια που προεκλήθη από επαγγελματικούς κινδύνους.

37. β) Επομένως είναι βέβαιο ότι δεν θα ήταν ορθό η αιτιολογία της αποφάσεως επί της ενστάσεως να θεωρηθεί απαράδεκτη και να μη ληφθεί υπόψη. Επιπλέον, δεν είναι ορθή καταρχήν η άποψη του προσφεύγοντος ότι η αιτιολογία μιας αποφάσεως δεν μπορεί να μεταβληθεί σε μια απόφαση επί ενστάσεως.

38. Η άποψη του προσφεύγοντος δεν ενισχύεται κατά τίποτε από τη νομολογία που επικαλείται, διότι αυτή δεν αντιμετώπισε στην πραγματικότητα το πρόβλημα που μας απα-

σχολεί εδώ. Αφενός, έγινε δεκτό — στις υποθέσεις 121/76⁴ και 75/77⁵ — ότι η αιτιολογία της σιωπηρής απόρριψης μιας ενστάσεως συμπίπτει με την αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως, αφετέρου, ειπώθηκε — στις υποθέσεις 33 και 75/79⁶ — ότι ρητή απορριπτική απόφαση που κοινοποιήθηκε μετά την εκπνοή της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών του άρθρου 90, παράγραφος 2, επικυρώνει απλώς σιωπηρή απόφαση, που ήδη υφίσταται κατά το χρονικό αυτό σημείο. Υπέρ της ορθότητας της απόψεως της Επιτροπής συνάγονται επίσης σαφέστατα στοιχεία από το σύστημα της διαδικασίας των ενστάσεων, όπως ρυθμίζεται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης. Είναι προφανές ότι στόχος του είναι να διευκολύνει την αντιπαράθεση απόψεων με τη διοίκηση, πριν ακολουθηθεί η δικαστική οδός. Μπορεί να οδηγήσει σε μεταβολή της αμφισβητούμενης απόφασης· αν αυτό δεν επιτευχθεί, τότε ενδέχεται η διεξοδική αιτιολογία της απόφασης επί της ενστάσεως να έχει ως συνέπεια να αποθαρρυνθεί ο ενιστάμενος ως προς τη διεξαγωγή μιας δίκης. Γι' αυτό προβλέπεται ρητά στο άρθρο 90 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων ότι αποφάσεις επί των ενστάσεων πρέπει να είναι αιτιολογημένες. Αυτό όμως μόνο υπό ευρεία έννοια μπορεί να νοηθεί, διότι αν ήταν ορθή η άποψη του προσφεύγοντος (ότι η απόφαση επί της ενστάσεως δεν πρέπει να περιέχει αιτιολογία ευρύτερη από εκείνη της αρχικής απόφασης), τότε το άρθρο 90, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, θα ήταν χωρίς σημασία σε περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει απολύτως καμιά αιτιολογία (οπότε παρά τη διεξαγωγή της διαδικασίας επί της ενστάσεως δεν θα ήταν δυνατή παρά μόνο η ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως λόγω ελλείψεως αιτιολογίας). Εκτός αυτού πρέπει ακόμη να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι το άρθρο 91, παράγραφος 3, προβλέπει νέα προθεσμία για την προσφυγή,

όταν εκδοθεί ρητή απορριπτική απόφαση επί της ενστάσεως μετά από σιωπηρή απόρριψη. Αυτό προϋποθέτει — όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή — ακριβώς το ότι η άποψη της ευσταθεί, στην πραγματικότητα όμως ένα νέο χρονικό περιθώριο σκέψης (έτσι πρέπει να θεωρηθεί η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής) δικαιολογείται, μόνο όταν η απόφαση επί της ενστάσεως μπορεί να περιέχει στοιχεία που δεν ανευρίσκονται στην αρχική απόφαση.

39. γ) 'Αρα, ούτε και από τον τρίτο λόγο συνάγεται οτιδήποτε που να ενισχύει το αίτημα του προσφεύγοντος.

40. 4. Με τον *τέταρτο* λόγο τέλος προσάπτεται στην Επιτροπή κατάχρηση εξουσίας. Η αιτιολογία γι' αυτό είναι ότι κατά την έκδοση της απόφασής της στο πλαίσιο της διαδικασίας αναπηρίας η Επιτροπή επέβαλε για άλλη μια φορά κύρωση για τη διαγωγή του προσφεύγοντος, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την πειθαρχική διαδικασία, μάλιστα δε επειδή δεν αναγνώρισε την επαγγελματική προέλευση της ασθένειάς του και δεν υιοθέτησε τον κατά νόμο χαρακτηρισμό που συνδέεται μ' αυτή και στον οποίο είχε προβεί η επιτροπή αναπηρίας.

41. Μετά από όσα εκτέθηκαν, καθίσταται άνευ ετέρου σαφές ότι ούτε αυτή η αίτηση ευσταθεί.

42. Για άλλη μια φορά πρέπει να υπομνηστεί ότι η επιτροπή αναπηρίας δεν χαρακτηρίσε πράγματι την ασθένεια ως επαγγελματική, αλλά απλώς κατέστησε σαφές, με την επιλογή ιδιαίτερης διατύπωσης, ότι το ζήτημα αυτό παραμένει ανοικτό για να το κρίνει η διοίκηση. 'Αρα δεν μπορεί να προσαφθεί στη διοίκηση ότι απέκλινε από την κρίση της επιτροπής αναπηρίας: η διοίκηση εξέδωσε αντι-

4 — Απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977 στην υπόθεση 121/76, Alessandro Moli κατά Επιτροπής, Slg. 1977, σ. 1971.

5 — Απόφαση της 13ης Απριλίου 1978 στην υπόθεση 75/77, Emma Mollét κατά Επιτροπής, Slg. 1978, σ. 897.

6 — Απόφαση της 28ης Μαΐου 1980 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 33 και 75/79, Richard Kuhner κατά Επιτροπής, Slg. 1980, σ. 1677.

θέτως αυτοτελή απόφαση επ' αυτού του σημείου.

43. Δεν μπορεί επίσης να γίνει λόγος για δεύτερη κύρωση του υπηρεσιακού πταίσματος, το οποίο δικαίως προσήφθη στον προσφεύγοντα. Η Επιτροπή αξιολόγησε απλώς τα πραγματικά περιστατικά (αναπηρία που προέκυψε από πειθαρχική διαδικασία) στο πλαίσιο της ρύθμισης για την αναπηρία και κατέληξε σχε-

τικώς — όπως καταδείχθηκε — στο ορθό συμπέρασμα ότι υπ' αυτές τις συνθήκες δεν υπάρχει αναπηρία που οφείλεται στην άσκηση του επαγγέλματος, αλλά αναπηρία που οφείλεται σε άλλους λόγους κατά την έννοια του άρθρου 78, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων.

44. Έτσι δεν μπορεί ασφαλώς να γίνει λόγος για κατάχρηση εξουσίας.

Γ — 45. Εφόσον, επομένως, είναι βέβαιο ότι δεν ευσταθεί κανένας από τους λόγους προσφυγής και ότι η Επιτροπή ορθώς αρνήθηκε να αναγνωρίσει την ασθένεια του προσφεύγοντος ως επαγγελματική ασθένεια, δεν απομένει παρά να απορριφθεί η προσφυγή στο σύνολό της και να επιδικαστούν τα δικαστικά έξοδα κατά το άρθρο 70 του κανονισμού διαδικασίας.